

OBSAH

I. díl

AUTOR KNIHY.....	12
PŘEDMLUVA	13
SEZNAM ZKRATEK POUŽÍVANÝCH V PRAXI A V TEXTU	14
SEZNAM ZKRATEK POUŽÍVANÝCH V PRAXI A V TEXTU	15
SEZNAM ZKRATEK NĚKTERÝCH ORGANIZACÍ POUŽÍVANÝCH V PRAXI A V TEXTU.....	16
<i>ČR A SR PŘED VSTUPEM DO EVROPSKÉ UNIE</i>	17
CHEMICKÝ PRŮMYSL V ČESKÉ REPUBLICE.....	22
POJEM CHEMICKÝ PRŮMYSL.....	22
SOUCASNĚ POSTAVENÍ CHEMICKÉHO PRŮMYSLU V ČR.....	23
<i>RELAXAČNÍ A UŽITEČNÉ ČTENÍ PRO STUDENTY</i>	33
<i>HLAVNÍ ZDROJE ODPADŮ V CHEMICKÉM PRŮMYSLU</i>	34
<i>DEKONTAMINAČNÍ PLOCHY NA ÚZEMÍ ČR ZASAŽENÉ RŮZNÝMI EXHALÁTY, KONTAMINÁTY A ODPADY CHEMICKÉHO A ENERGETICKÉHO PRŮMYSLU</i>	35
KOROZE A MATERIÁLY ODOLNĚ KOROZI	36
<i>VÝBĚR KONSTRUKČNÍCH MATERIÁLŮ</i>	36
<i>MECHANICKÉ VLASTNOSTI KONSTRUKČNÍCH MATERIÁLŮ</i>	37
<i>CHEMICKÉ VLASTNOSTI KONSTRUKČNÍCH MATERIÁLŮ</i>	38
KOROZE.....	39
FORMY KOROZE.....	42
OCHRANA KOVŮ PROTI KOROZI	48
POVRCHOVÉ ÚPRAVY KOVOVÝCH MATERIÁLŮ	48
ZVYŠOVÁNÍ ČISTOTY KOVŮ	50
LEGOVÁNÍ OCELI.....	50
NITRIDOVÁNÍ OCELI	50
POKRYTÍ JINÝM KOVEM.....	51
POVLAKY Z PLASTŮ A GUMY, POGUMOVÁNÍ, NÁTĚRY	52
POUŽITÍ INHIBITORŮ.....	52
ANODICKÉ INHIBITORY - PASIVÁTORY.....	52
KATODICKÉ INHIBITORY	53
KATODICKÁ A ANODICKÁ OCHRANA	53
ZKOUŠENÍ ODOLNOSTI KOVŮ PROTI KOROZI.....	54

KONSTRUKČNÍ MATERIÁLY	55
KOVOVÉ KONSTRUKČNÍ MATERIÁLY.....	56
ŽELEZO - OCEL	56
LEGOVANÉ OCELI	57
LITINA	57
NIKL.....	57
MĚĎ.....	58
OLOVO	59
HLINÍK	59
PLATINA A KOVY SKUPINY PLATINY	60
STRĚBRO	60
TANTAL	60
TITAN.....	61
RTUŤ.....	61
ZIRKONIUM.....	61
ZLATO	61
NEKOVOVÉ KONSTRUKČNÍ MATERIÁLY	62
SKLO.....	62
SMALTY	67
KAMENINÁ	67
PORCELÁN.....	67
KYSELINOVZDORNÉ A LOUHUVZDORNÉ VYZDÍVKY	68
OHNIVZDORNÁ KERAMIKA	68
CERMETY.....	68
IZOLANTY.....	68
UHLÍK A GRAFIT.....	69
POLYMERNÍ KONSTRUKČNÍ MATERIÁLY	69
KAUČUK	69
POLYOLEFINY	70
HALOGENOVANÉ POLYOLEFINY, CHLOROLEFINY.....	70
FLUORPLASTY.....	71
POLYESTERY.....	71
POLYKONDENZÁTY	73
TECHNICKÉ PLYNY	74
VODÍK	74
KYSLÍK	75
DUSÍK.....	75
VZÁCNÉ PLYNY - HELIUM, NEON, ARGON, KRYPTON, XENON.....	76
HALOGENY A HALOGENOVODÍKY	77
FLUOR.....	77
FLUOROVODÍK	77
CHLOR.....	78
CHLOROVODÍK	80
BROM.....	84

BROMOVODÍK	84
JOD	85
JODOVODÍK	85
ANORGANICKÉ PRODUKTY	86
AMONIÁK	86
KYSELINA DUSIČNÁ	90
SÍRA	93
KYSELINA SÍROVÁ	95
KYSELINA FOSFOREČNÁ	109
SODA	113
PRŮMYSLOVÁ HNOJIVA	114
DUSÍKATÁ HNOJIVA	114
AMONIÁKÁLNÍ	114
AMIDICKÁ	114
DUSIČNANOVÁ	114
DRASELNÁ	117
VÁPENATÁ	117
FOSFOREČNÁ	117
VÍCESLOŽKOVÁ HNOJIVA	118
KATALYZÁTORY	122
MOLEKULOVÁ SÍTA - ZEOLITY	127
ELEKTROCHEMICKÉ PROCESY	128
ELEKTROLÝZA ROZTOKŮ CHLORIDŮ ALKALICKÝCH KOVŮ	128
HLINÍK	136
ALUMINA	137
PEROXID VODÍKU	137
ELEKTROTERMICKÉ PROCESY	139
KARBID VÁPŇÍKU	139
KARBID KŘEMÍKU	139
KARBID TITANU	140
KARBIDY WOLFRAMU	140
SYNTECKÉ DIAMANTY	140
FOSFOR	140
GRAFITIZACE UHLÍKU	141
AKTIVNÍ UHLÍ (CARBORAFIN)	141
SAZE	141
MOHSOVA STUPNICE TVRDOSTI	142
ORGANICKÉ PRODUKTY	143
METHANOL	143
ETHANOL	143
ISO-PROPANOL (2-PROPANOL)	144
DALŠÍ ALIFATICKÉ ALKOHOLY	145

PENTAERYTHRITOL.....	145
VYŠŠÍ MASTNÉ ALKOHOLY, ALFEN A ALFOL PROCES.....	146
FORMALDEHYD.....	147
ACETALDEHYD.....	148
ACETON.....	149
DIETHYLETHER (ETHER).....	150
METHYL- <i>terc.</i> -BUTYLETHER (MTBE), ETHYL- <i>terc.</i> -BUTYLETHER (ETBE).....	150
ETHYLENOXID.....	151
GLYKOLY.....	152
2-ALKOXYETHANOLY.....	152
ETHANOLAMINY.....	153
ALYLCHLORID.....	153
ALYLALKOHOL.....	153
EPICHLORHYDRIN.....	153
ALYLAMIN.....	154
ISOPROPYLAMIN.....	154
PROPYLENOXID.....	154
GLYCEROL (GLYCERIN).....	154
VINYLACETÁT.....	155
VINYLCHLORID.....	156
TRICHLORETHYLEN.....	158
ETHYLENCHLORHYDRIN (2-CHLORETHANOL).....	158
CHLORAL.....	159
1,3 - BUTADIEN.....	159
2-METHYL-1,3-BUTADIEN, (ISOPREN).....	161
FENOL.....	161
KRESOLY.....	163
CYKLOHEXAN.....	163
CYKLOHEXANOL A CYKLOHEXANON.....	163
CYKLOPENTANON.....	164
DIFENYL (BIFENYL).....	164
DIFENYLOXID.....	164
DIFENYLAMIN.....	165
CHLORBENZEN.....	165
BENZYLCHLORID A CHLORTOLUENY.....	165
NITROBENZEN.....	165
ANILIN (AMINOBENZEN).....	166
CYKLOHEXYLAMIN.....	166
HEXAMETHYLENDIAMIN.....	166
HYDRAZIN.....	167
HYDROXYLAMIN.....	168
TOLUEN.....	170
ETHYLBENZEN.....	170
STYREN (VINYLBENZEN).....	171
XYLENY (DIMETHYLBENZENY).....	171
KARBOXYLOVÉ KYSELINY.....	172
KYSELINA MRAVENČÍ (METHANKYSELINA).....	172
KYSELINA OCTOVÁ (ETHANKYSELINA).....	173

ACETANHYDRID.....	173
KYSELINA PROPIONOVÁ (PROPANKYSELINA).....	174
KYSELINA CHLOROCTOVÁ.....	174
KYSELINA AKRYLOVÁ, METHAKRYLOVÁ A JEJICH ESTERY.....	174
AKRYLONITRIL.....	178
KYSELINA ADIPOVÁ.....	179
KYSELINA MALEINOVÁ, KYSELINA FUMAROVÁ, MALEINANHYDRID.....	179
KYSELINA ŠŤAVELOVÁ (OXALOVÁ).....	179
KYSELINA BENZOOVÁ.....	180
KYSELINA SALICYLOVÁ, KYSELINA p-HYDROXYBENZOOVÁ.....	180
KYSELINA FTALOVÁ, FTALANHYDRID.....	180
KYSELINA TEREFTALOVÁ, DIMETHYLTEREFTALÁT.....	181
KYSELINA ISOFALOVÁ, TRIMELITOVÁ A PYROMELITOVÁ.....	182
DŘEVO A JEHO CHEMICKÉ VYUŽITÍ.....	183
ROZKLAD DŘEVA "VARNÝMI ROZTOKY".....	184
PYROLÝZA DŘEVA.....	185
HYDROLÝZA DŘEVA.....	185
PEVNÁ PALIVA A JEJICH ZUŠLECHŤOVÁNÍ.....	188
DŘEVO.....	188
UHLÍ.....	188
CHEMICKÉ ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ UHLÍ.....	189
ZPLYŇOVÁNÍ UHLÍ.....	189
KARBONIZACE UHLÍ.....	190
VYSOKOTEPELNÁ KARBONIZACE ČERNÉHO UHLÍ.....	192
VÝROBA SYNTETICKÝCH PALIV - DESTRUKTIVNÍ HYDROGENACE DEHTŮ A UHLÍ.....	196
SYNTETICKÁ PALIVA Z UHELNÉHO DEHTU.....	196
SYNTETICKÁ PALIVA NA BÁZI OXIDU UHELNATÉHO.....	196
VÝROBA SYNTETICKÝCH PALIV NA BÁZI METHANOLU.....	197
BASF SÁŽÍ NA METHANOL.....	199
SYNTEZNÍ PLYN A VODNÍ PLYN.....	200
ZKAPALŇOVÁNÍ UHLÍ.....	204
ZKAPALŇOVÁNÍ UHLÍ V KAPALNÉ FÁZI, TZV. IG PROCES.....	204
TŘÍDĚNÍ HOŘLAVIN.....	206
NETRADIČNÍ MOTOROVÁ PALIVA NA BÁZI ROSTLINNÝCH OLEJŮ.....	207
Konec I. dílu	

II. díl

ZPRACOVÁNÍ ROPY - PALIVA A PETROCHEMIE	209
ROPA	209
ROPOVODY DRUŽBA A IKL	211
TECHNICKÉ ÚDAJE O ROPOVODECH DRUŽBA A IKL	211
RAFINÉRIE ROPY	212
ZÁKLADNÍ VÝROBKY Z ROPY	218
NEJDŮLEŽITĚJŠÍ POSTUPY UŽÍVANÉ PŘI VÝROBĚ MOTOROVÝCH PALIV	224
KONKURENČNÍ POSTAVENÍ CHEMOPETROLU	236
KOMPROMIS V PROGRAMU AUTO-OIL	238
PŘEHLED VÝROBKŮ Z OBLASTI PALIV A PETROCHEMIE	242
ALIFATICKÉ UHLOVODÍKY - OLEFINY	242
ETHYLEN A PROPYLEN	242
BUTYLENY	244
OXIDACE ALKANŮ	245
AROMATICKÉ UHLOVODÍKY	246
BENZEN	246
TOLUEN	246
XYLENY	247
ETHYLBENZEN	247
STYREN	248
AROMATICKÉ UHLOVODÍKY C ₉ A TĚŽŠÍ	248
KOMERČNÍ VÝROBKY Z ROPY - POHONNÉ HMOTY, MAZADLA, OLEJE A JINÉ .	249
BENZINY AUTOMOBILOVÉ	251
PALIVA LETECKÁ	254
NAFTY MOTOROVÉ	257
OLEJE MOTOROVÉ	258
TECHNICKÉ OLEJE	260
KONZERVAČNÍ PROSTŘEDKY	265
VAZELINY	269
AUTOPŘÍPRAVKY	271
ZEMNÍ PLYN	274
POUŽITÍ PLYNU K POHONU MOTOROVÝCH VOZIDEL	274
ACETYLEN	278
KYANOVODÍK	279
SIROUHLÍK	280
FOSGEN	281
CHLORACE METHANU	282
CHEMICKÉ SPECIALITY	284
PESTICIDY	284
HERBICIDY	285
FUNGICIDY	287

MOŘIDLA.....	288
PROSTŘEDKY NA OCHRANU DŘEVA.....	289
ZOOCIDY.....	293
INSEKTICIDY.....	294
RODENTICIDY.....	303
DEZINFEKČNÍ LÁTKY.....	305
TENZIDY.....	308
ANIOAKTIVNÍ TENZIDY.....	308
KATIONAKTIVNÍ TENZIDY.....	310
NEIONOGENNÍ TENZIDY.....	310
PLASTY A KAUČUK.....	312
CELULOID.....	312
CELON.....	312
VISKOSA.....	312
GALALIT.....	312
PŘÍRODNÍ KAUČUK.....	313
CHLORKAUČUK.....	313
HYDROCHLORID KAUČUKU.....	313
SYNTECKÉ KAUČUKY.....	313
POLYETHYLEN.....	314
POLYPROPYLEN.....	314
POLYAKRYLONITRIL.....	314
POLYFORMALDEHYD.....	314
POLYETHYLENOXID.....	315
POLYVINYLACETÁT.....	315
POLYVINYLALKOHOL.....	315
POLYVINYLETHERY.....	315
POLYVINYLCHLORID.....	315
CHLOROVANÝ PVC.....	316
POLYVINILIDENCHLORID.....	316
POLYAMIDY.....	316
POLYFLUORETHYLENY.....	317
POLYMETHYLMETHAKRYLÁT.....	317
POLYSTYREN.....	317
POLYESTERY.....	318
POLYKARBONÁTY.....	318
SPECIÁLNÍ MATERIÁLY PRO OPTIKU.....	318
SPECIÁLNÍ MATERIÁLY PRO ELEKTRONIKU.....	319
FENOPLASTY.....	321
AMINOPLASTY.....	321
ALKYDY (GLYPHTALY).....	321
EPOXIDY.....	321

GUMÁRENSKÉ CHEMIKÁLIE A PŘÍSDADY PRO GUMU A PLASTY	324
<i>URYCHLOVAČE VULKANIZACE.....</i>	<i>324</i>
<i>ANTIOXIDANTY.....</i>	<i>329</i>
<i>STABILIZÁTORY.....</i>	<i>334</i>
<i>RETARDÉRY HOŘENÍ.....</i>	<i>335</i>
ADITIVA PRO MOTOROVÁ PALIVA.....	336
VÝBUŠNINY.....	337
<i>TRHAVINY.....</i>	<i>338</i>
<i>VÝROBA A POUŽITÍ TRHAVIN.....</i>	<i>342</i>
<i>STŘELIVINY.....</i>	<i>344</i>
<i>VÝROBA NITROCELULOŠOVÝCH PRACHŮ.....</i>	<i>345</i>
<i>TRÁSKAVINY.....</i>	<i>347</i>
<i>INICIÁTORY.....</i>	<i>348</i>
<i>HISTORIE VÝROBY VÝBUŠNIN V ČR A SR.....</i>	<i>349</i>
BIOTECHNOLOGIE.....	351
<i>VÝROBA CUKRU.....</i>	<i>351</i>
<i>VÝROBA BRAMBOROVÉHO ŠKROBU.....</i>	<i>351</i>
<i>VÝROBA PIVA.....</i>	<i>352</i>
<i>VÝROBA ETHANOLU.....</i>	<i>356</i>
<i>VÝROBA KYSELINY OCTOVÉ.....</i>	<i>357</i>
<i>VÝROBA KYSELINY MLÉČNÉ.....</i>	<i>357</i>
<i>VÝROBA KYSELINY CITRONOVÉ.....</i>	<i>358</i>
PŘÍLOHA č. 1.....	360
<i>PŘEPRAVA NEBEZPEČNÝCH LÁTEK A PŘEDMĚTŮ PODLE DOHODY ADR A RID.....</i>	<i>360</i>
<i>ČEŠTÍ CHEMIKOVÉ S VELKÝM PŘÍNOSEM PRO SVĚTOVOU CHEMII.....</i>	<i>362</i>
PŘÍLOHA č. 2.....	367
<i>LITERATURA.....</i>	<i>367</i>
<i>SEZNAM ORGANIZACÍ ČINNÝCH V OBLASTI CHEMICKÉ VÝROBY V ČR A SR.....</i>	<i>379</i>
<i>VYSOKÉ ŠKOLY CHEMICKÉHO ZAMĚŘENÍ V ČR A SR TECHNICKÉHO ZAMĚŘENÍ.....</i>	<i>397</i>
<i>SPOLKY A SDRUŽENÍ PRO OBLAST CHEMIE V ČR A SR.....</i>	<i>397</i>
<i>SPECIALIZOVANÉ MEZINÁRODNÍ CHEMICKÉ VELETRHY A VÝSTAVY V ČR A SR.....</i>	<i>397</i>
<i>VÝZKUMNÉ ÚSTAVY ZAMĚŘENÉ NA OBLAST CHEMIE A CHEMICKÉHO PRŮMYSLU V ČR A SR.....</i>	<i>398</i>
PŘÍLOHA č. 3.....	400
<i>SEZNAM ZKRATEK PRO NÁZVY POLYMERNÍCH LÁTEK PODLE IUPAC (1974), ISO 1043 - 1986, ČKMN (1986).....</i>	<i>400</i>
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA.....	401